

Daniel Daianu: O banca promotionala (de dezvoltare) este necesara în România

România are nevoie de politici publice inteligente si concrete, arata Daniel Daianu, presedintele Consiliului Fiscal, "de pilda, o banca promotionala (de dezvoltare) este necesara si, este de notat, resuscitarea ideii unui Fond National de Dezvoltare, dupa modelul polonez.

Presedintele Consiliului Fiscal a subliniat ca, pe termen scurt, trebuie gasite solutii la un eventual blocaj al creditului furnizor (comercial) în economie.

"Nu de clisee avem nevoie, ci de politici publice inteligente si concrete. De pilda, o banca promotionala (de dezvoltare) este necesara în România si este de notat resuscitarea ideii unui Fond National de Dezvoltare (dupa modelul polonez). Pe termen scurt trebuie gasite solutii la un eventual blocaj al creditului furnizor (comercial) în economie. Se poate mari frontul de lucru în investitii în infrastructura, cu efectele conexe de antrenare, se poate sprijini mai mult productia agricola interna (inclusiv constituirea de stocuri de rezerva mai mari). Este de salutat reluarea productiei la cei doi mari producatori auto, care arata ca se redeschid lanturi de productie, cu efecte de antrenare majore in economia interna", explica Daniel Daianu, într-o analiza transmisa AGERPRES.

În opinia sa, "admitând ca Planul european de redresare va fi în jur de un trilion euro, România ar putea beneficia de circa 16 miliarde de euro daca se va tine cont de ponderea PIB-ului românesc, ce este de circa 1,6% din cel al UE (desi este de lamurit cât ar fi granturi - cum propun Berlin si Paris, cu schema de peste 500 miliarde de euro, si cât împrumuturi)."

El afirma ca asemenea fonduri ar fi peste resursele deja "programate prin MFF (cadrul financiar multianual, fie el neconvenit înca de institutiile europene), peste 30 miliarde de euro în cazul României."

"În total ar fi 45-50 miliarde în urmatorii sapte ani, din care circa 20-25 miliarde ar putea fi disponibili în perioada 2021-2023 - adica 3,5- 4% din PIB pe an în medie. O suma considerabila pentru investitii publice si alte programe care sa faca economia mai robusta. Deoarece la fonduri europene am adauga si resurse nationale din bugetul public. Astfel s-ar putea ajunge la circa 7% din PIB pentru investitii publice, de la media de 4-4,5% (resurse proprii bugetare si fonduri europene) în ultimii ani. Și bineînțeles ar mai fi investitii private. Dar importa mult ca Planul european de redresare sa nu se adreseze mai mult decât disproportionat tarilor din zona euro, sa nu fie un fel de 'bailout' camuflat pentru economii din zona euro - aceasta nu numai deoarece toate statele din UE vor sta în spatele emisiunii de obligatiuni care sa finanteze Planul. Pentru ca si România sufera mult în aceasta criza având si puteri bugetare proprii foarte limitate.", sustine presedintele Consiliului Fiscal.

Daniel Daianu sustine ca în toate statele europene chestiunea 'distribuirii poverii' "este proeminenta pentru politica publica; este vorba de relatia între stat si cetatean, între firme si stat, între firme, între grupuri sociale".

"Criza pandemiei va lasa datorii publice mai mari si presiuni crescute pe bugete publice. Tensiuni vor creste în societate daca ceea ce numim 'echitate', justitie sociala vor fi percepute ca fiind tot mai deficitare. În România este necesar un sistem de impozitare mai just (fair), pentru a permite bugetului public sa ofere bunuri publice esentiale si sa ajute societatea sa fie mai robusta. Fiindca socuri vor mai exista. Un regim fiscal mai just este necesar în conditiile nevoii acute de a creste veniturile bugetare/fiscale, ce sunt extrem de joase în România", a subliniat presedintele Consiliului Fiscal.

Potrivit acestuia, iesirea din "Marele Lockdown", repornirea economica depind de "costurile de tranzactie", care si ele depind de evolutia restrictiilor si mersul epidemiei, de elemente de psihologie individuala si colectiva, de comportamentul de economisire si de investire productiva.

"Revenirea la nivelul din 2019 al PIB-ului va avea loc probabil nu mai devreme de 2022, în multe economii. Dar ar fi un PIB cu schimbări structurale. Economii și bugete vor trebui să se restructureze pentru a fi mai robuste, mai capabile să reziste la șocuri viitoare. Să ne gândim, de pildă, la schimbarea de climă care este un pericol existențial. Mersul economiilor va fi grevat de mari incertitudini, chiar dacă găsirea unui vaccin ar declanșa un Rebound semnificativ; sunt și alte pericole ce reclamă schimbări în economie și societate, în bugete publice și cele ale firmelor, în bugete ale familiilor. Important este totodată să se evite prăbușirea sistemului multilateral de relații inter-statale, care ar mari foarte mult costuri de tranzacție pe plan internațional, ar conduce la dispute de 'care pe care', ca într-o junglă. Noroc că în Europa există UE, care este un sistem multilateral regional, în pofida imperfecțiunilor pe care le are și care trebuie să fie remediate", a mai spus Daniel Daianu.

Președintele Consiliului Fiscal consideră că economiile est-europene își pot reveni mai ușor putând beneficia și de eventuala relocalizare a unor activități din Asia. "Dar și pentru ele potențialul de creștere va fi afectat negativ, chiar dacă acesta va rămâne considerabil superior celui din economiile avansate din UE. Trebuie remarcat că reîntoarcerea unor lucrători din străinătate poate crește PIB-ul potențial și echilibra piața muncii în Est pe termen mediu. Dacă UE va adopta un program de redresare de amploare, prin dublarea bugetului comun, România și alte state est-europene vor putea să consolideze infrastructura de bază și să dezvolte sectoare cheie (precum agrobusiness-ul, care are nevoie la noi de amenajare a teritoriului, de sistem de irigații). Dar este esențial ca Planul să se adreseze tuturor statelor, chiar dacă sunt țări ce au suferit enorm în această criză (încă neterminată) și care vor fi probabil sustinute puternic", arată Daniel Daianu.

Totodată, traiectoria repornirii în România depinde de cum ne vom descurca cu finanțarea economiei în 2020, de măsuri concrete de sprijinire a economiei și de "cum vom fructifica bugetul crescut al UE în anii ce vin; repornirea depinde și de refacerea lanțurilor de producție în Europa".

"Privind finanțarea economiei în 2020, multe depind de măsuri care să asigure finanțatorii că situația poate fi ținută sub control - fiindcă, este de repetat, deși regulile fiscale au fost suspendate în UE, nu înseamnă că ne putem împrumuta după vrea. De măsuri credibile pe plan bugetar depinde costul finanțării. Acest cost depinde și de un mix adecvat de politici macroeconomice, care nu trebuie să subestimeze vulnerabilitățile economiei - deficite mari ca handicap de pornire, grad semnificativ de euroizare, buget public fragil, cu venituri proprii foarte joase. În acest context, o relaxare excesivă a politicii monetare ar face rău, ar putea cauza un atac intern pe leu, o destabilizare a economiei", a mai spus președintele Consiliului Fiscal.

Daniel Daianu a arătat că în literatura de specialitate este cunoscută "imposibila trinitate", care spune că nu poți avea concomitent stabilitate a cursului, mișcări libere de capital și politică monetară autonomă. "La cel puțin unul dintre cele trei deziderate ar trebui să se renunțe (cum este în zona euro cu politică monetară comună)", subliniază președintele Consiliului Fiscal.

"În economiile emergente, de aceea se practică flotarea controlată a cursului (preferându-se o stabilitate cât de cât a cursului) și se încearcă descurajarea capitalurilor speculative, inclusiv prin măsuri macroprudenciale. Cu atât mai mult un deficit bugetar mare poate fi o lovitură letală pentru stabilitatea economiei când finanțarea este problematică - am putea vorbi de o 'cuaternitate imposibilă' pornind de la ceea ce unii clamează că fiind necesar pentru a combate criza de acum: reducere drastică de dobânzi (rata de politică monetară) și injecții de lichiditate, deficite mult crescute prin cheltuieli sporite și facilități fiscale concomitent cu prezumarea finanțării fără probleme a deficitelor (mișcarea capitalului) și stabilitatea cursului. O imposibilitate 'la patrat' ai zice", a mai spus Daniel Daianu.

În opinia sa, un diferențial de randament (dobânzi) corespunzător ajută stabilitatea leului. "Iar intervenții ale BNR pe piața financiară internă o pot fluidiza și pot ușura finanțarea bugetului public; reducerea ratei de politică monetară trebuie să fie cu mare grijă calibrată. Ne plac sau nu pietele financiare, nu poți să nu îți dai seama de ele, de cei care, în căutarea de randament, sunt gata să atace pe oricine care este cu garda joasă, sau mai vulnerabil. În

2020 trebuie sa asiguram finantarea economiei fara socuri, pentru a putea sa ducem razboiul sanitar cât se poate de bine, în conditii extrem de vitrege", a mai spus presedintele Consiliului Fiscal.

Acesta considera ca anul 2021 poate aduce operationalizarea unei regândiri a modelului de dezvoltare, care sa puna accent pe robustețe, pe radacini autohtone mai viguroase în economie; sa avem mai mult în vedere sanatatea populatiei si securitatea alimentara (ce nu se poate bizui prevalent pe importuri, mai ales când ai acasa un pamânt generos), sa nu ezitam sa aplicam masuri de promovare a unor avantaje competitive (de politica industrială). "Nu putem lasa totul în grija Pietei Unice. Avem nevoie de o UE mai solidara, coeziva, dar trebuie sa ne bazam totodata mai mult pe forte proprii; este o lectie a crizei financiare si a celei de acum. Toate acestea reclama un buget public solid, venituri fiscale sporite", a subliniat Daniel Daianu.